

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-10 בנובמבר, 2020, בשעה 9:00

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

מזכר לדיון של הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים: צירופי עסקים – גילויים, מוניטין וירידת

ערך (צורך לתיק הישיבה)

1. היו"ר מציין כי המזכר לדיון עוסק בצירופי עסקים. מציין כי מדובר בפרויקט חשוב מאוד. מוסיף כי משתמשים בדוחות הכספיים טענו שירידת ערך של מוניטין מוכרת בשלב מאוחר מידי והמשקיעים מאבדים מידע חשוב.
2. חבר ועדה¹ מציין כי ה-FASB עורך פרויקט מקביל וההמלצות של ה-FASB מעט שונות מאלה של ה-IASB (בעיקר לגבי הפחתה שיטתית של מוניטין). מוסיף כי בהתאם למודל הקיים כיום, אשר אומץ בשנת 2004, בצירוף עסקים מבוצע ייחוס לנכסים בלתי מוחשיים אשר מופחתים, לעומת מוניטין שאינו מופחת באופן שיטתי. מציין כי המזכר לדיון פותח מחדש את כל הסוגיות שלגביהן הוחלט במודל הקיים – האם הייחוס הפרטני לנכסים בלתי מוחשיים מספק מידע רלוונטי והאם זה נאות לא להפחית מוניטין.
3. משתתף² בדעה כי המודל לפיו ייחוס ערך לנכסים בלתי מוחשיים וירידת ערך מוניטין הם נושאים חשובים והמודל הוא מיושן.

שאלה 1

4. היו"ר מציין כי מדובר על שאלה כללית - האם הפרויקט ישפר את המידע למשקיעים ומדוע והאם יש קשר בין התשובות לשאלות השונות.
5. היו"ר בדעה כי הפרויקט אכן ישפר את המידע, אך בשלב זה לא ניתן להשיב אם יש קשר בין התשובות לשאלות ולכן מציע לא להתייחס. **מוסכם על הנוכחים.**
6. משתתף אחר בדעה כי לא ראוי שה-IASB דן שנית בסוגיות שבהן הוא דן בתחילת שנות ה-2000. מציין כי ברור שיש דעות לכאן ולכאן, אך לאחר שהתקבלה החלטה אין לדון בסוגיות שנית, מאחר שהנוק שנגרם כתוצאה משינוי הגישה וחזרה לגישה הראשונה הוא גדול. מביא כדוגמה את הפחתת המוניטין על 10 שנים ולאחר מכן במקרים נדירים הפחתה על פני 40

¹ ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

² ההתייחסות היא למשתתף או למשתתפת

שנה ולבסוף אי הפחתת המוניטין ובדיקת ירידת ערך שנתית של מוניטין. בדעה שיש להכיר בכך שהתקינה אינה מושלמת, אך כל עוד לא נוצר עיוות משמעותי, אין לשנותה.

7. חבר ועדה אחר מציין כי אחת הבעיות בנושא המוניטין היא שהמוניטין הוא לא מוניטין "טהור" כלומר, הוא כולל סכום הנגזר מכשל במדידת נכסים והתחייבויות אחרים (חריגים למדידה בשווי הוגן של נכסים והתחייבויות, לדוגמה, מסים נדחים והטבות עובד). שואל אם אין לטפל בנפרד בסכום זה (גם אם יוחלט על אי הפחתת מוניטין). בדעה כי יש לטפל בנפרד בסכומים אלה ולהפחית אותם. בדעה כי כלכלית אין להפחית מוניטין, אלא רק לבדוק ירידת ערך, אך הבעיה היא שקיים ניצול לרעה של התקינה וכתוצאה מכך לא מוכרים הפסדים מירידת ערך בעיתוי הנכון. מוסיף כי לעניין ירידת ערך של מוניטין טהור קיימת בעיה של סבסוד צולב בין מוניטין שנצמח בחברה לאחר הרכישה לבין ירידת ערך של המוניטין שהוכר ברכישה. היו"ר מסכים שהמוניטין כולל 2 סכומים שהטיפול בהם אמור להיות שונה. מציע לכתוב זאת בהקדמה של מכתב התגובה.

8. חבר ועדה נוסף מציין כי השאלה הראשונה היא אם יש צורך לדון בכלל בנושא המוניטין. לא מסכים עם המשתתף האחר. בדעה כי השינויים בעולם העסקי והאינטגרציה בין נכסים התעצמה מאוד בשנים האחרונות ולכן ראוי לקיים בימים אלה דיון בנושא המוניטין.

9. המשתתף האחר מבקש להבהיר כי היו מספר שינויים בנושא זה וחזרה לגישות קודמות, גם בתקינה האמריקאית (לחברות פרטיות). בדעה כי הזגזוג הזה פוגע. בדעה עקרונית כי יש להפחית באופן שיטתי מוניטין.

10. היו"ר שואל אם יש תמיכה בעמדתו של המשתתף האחר ולמעשה אין לדון במזכר לדיון מאחר שהוועדה המקצועית בדעה שאין לבצע שינויים בנושא זה. **הנוכחים תומכים בעמדת היו"ר שיש לקיים דיון במזכר לדיון ובטיפול החשבונאי במוניטין.**

11. חבר הוועדה האחר מציין כי ניתן לקיים את הדיון ולהתייחס בנפרד למוניטין "טהור" ולמוניטין הנובע מכשל במדידה של נכסים והתחייבויות אחרים. בדעה כי הוספת דרישות גילוי ושיפור תקן חשבונאות בינלאומי 36 הוא לא חזרה לגישה הקודמת.

שאלה 2

12. היו"ר מציין כי שאלה 2 עוסקת בדרישות גילוי נוספות. מוסיף כי הנקודה הקריטית היא שדרישות הגילוי מבוססות על גישת ההנהלה ועל המידע שמקבל ה-CODM, כלומר אם ה-CODM מקבל מידע זה, יש לספק את הגילוי ואם ה-CODM מפסיק לקבל את המידע, אין צורך לתת את הגילוי, אך יש להסביר מדוע הופסק הגילוי. בדעה כי הדבר דומה לשינוי בדיווח מגזרי, שעבר לגישת ההנהלה. בדעה כי גישת ההנהלה פגעה בגילויים לגבי המגזרים.

13. חבר הוועדה האחר בדעה כי יש לחלק את השאלה ל-2 :
א. האם המידע הוא שימושי.
ב. כיצד יש לאסוף את המידע.
14. חבר הוועדה האחר בדעה שהמידע הוא חשוב ושימושי למשתמשים בדוחות הכספיים. בדעה כי ציפיות הישות לגבי צירוף העסקים והתוצאות של צירוף העסקים לאורך זמן מהוות מידע חשוב. מסכים עם היו"ר כי גישת ההנהלה אינה מוצלחת וראוי לקבוע דרישות גילוי.
15. משתתף נוסף בדעה כי המידע אכן חשוב למשקיעים, אך אין מקומו בדוחות הכספיים, אלא בדוח ההנהלה. מציין כי שיקולי ההנהלה בנושאים עסקיים וכן גילויים עוקבים לגבי תוצאות הרכישה ואם הושגו המטרות מקומם בדוח הדירקטוריון. מוסיף כי קיים קושי בביצוע ביקורת על גילויים אלה וכי מדובר על גילויים אשר מכבידים על הדוחות הכספיים.
16. חבר הוועדה מציין כי הגילויים לגבי מטרות הרכישה והסינרגיות נדרשים גם כיום ב-3 IFRS, אך מסכים עם המשתתף הנוסף שמקומם של הגילויים העוקבים אינו בדוחות הכספיים. מסכים שההסתמכות על ה-CODM אינה ראויה ויש לקבוע את דרישות הגילוי באופן אובייקטיבי.
17. חבר ועדה רביעי מסכים עם היו"ר, חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה שאין להסתמך על ה-CODM לצורך דרישות הגילוי ויש לקבוע דרישות גילוי באופן אובייקטיבי.
18. חבר הוועדה מציין כי יש חוסר אחידות בדרישות הגילוי לגבי ההתפתחות לאחר הרכישה מאחר שלגבי צירופי עסקים הכוונה היא לדרוש גילויים לגבי התוצאות של צירוף העסקים וזאת בניגוד למצבים דומים כגון זכייה במכרז משמעותי או רכישת רכוש קבוע וכו' לגביהם אין דרישות גילוי כאמור.
19. היו"ר מציין כי צירופי עסקים הם עסקאות משמעותיות הרבה יותר. בדעה כי כל הכלכלה בנויה על צירופי עסקים במאות מיליארדים.
20. המשתתף מצדד בגישת ההנהלה. בדעה כי כאשר האופן בו העסקים מנוהלים שונה מכללי החשבונאות נוצר קושי בהסבר התוצאות. מוסיף כי יש לקבוע כללים, אך לא לוותר על גישת ההנהלה והיישום צריך להיות עקבי. מציין כי גם צירוף עסקים הוא דינמי ולעיתים למרות שהכוונה היתה מלכתחילה להפעיל את העסק שנרכש, בסופו של דבר ההחלטה היא לפרק את העסק ולשלב את חלקיו.
21. היו"ר שואל מי תומך בעמדתם של חבר הוועדה והמשתתף הנוסף שמקום הגילויים הוא בדוח ההנהלה ולא בדוחות הכספיים. חבר הוועדה מציין כי מסכים שיש לתת גילוי למטרות הרכישה במסגרת הדוחות הכספיים, אך לא לגילויים העוקבים. המשתתף הנוסף מסכים.

22. חבר הוועדה הנוסף מציין כי לעניין המוניטין קיימת חשיבות גדולה לגילויים העוקבים. מתייחס לדוגמה שהביא המשתתף ומציין כי החלטה על פירוק החברה ושילוב חלקיה בתקופות העוקבות ייתכן שמשמעה שיש להכיר בירידת ערך מוניטין.
23. **היו"ר מסכם כי לפיכך למעשה כל הנוכחים תומכים בדרישות הגילוי לגבי מטרות הרכישה והכללתם בדוחות הכספיים.** שואל מה עמדת הנוכחים לגבי הסתמכות על ה-CODM לצורך הגילויים לאור כישלון גישת ההנהלה במגזרים.
24. משתתף רביעי מסכים שאין להסתמך על ה-CODM לצורך הגילויים. בדעה כי יש לנתק את הקשר בין הקצאת המוניטין לבין המגזרים התפעוליים (הרף העליון להקצאה). חבר הוועדה האחר מציין כי ההקצאה היא ליחידות מניבות מזומנים. המשתתף הרביעי מדגיש כי הרף העליון של היחידה מניבה מזומנים הוא מגזר תפעולי.
25. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי בשונה ממגזרים (שניתן היה לקבוע פרמטרים כמותיים שהיו נוחים ליישום), לגישת ההנהלה יש חשיבות גדולה לעניין צירופי עסקים שכן צירופי עסקים מבוצעים מסיבות שונות ויש להם השפעות שונות על הישות. בדעה כי לצד גישת ההנהלה יש לקבוע ספים כמותיים או אסטרטגיים (למשמעותיות הרכישה) לצורך דרישות הגילוי, גם אם ה-CODM לא סוקר מידע זה. מציין כי לגישת ההנהלה ולכוונות ההנהלה יש השפעה על מדידת המוניטין (שהיא הערך לחברה).
26. חבר ועדה חמישי מציין כי יש להפריד בין דרישות הגילוי בתקופת הרכישה לבין דרישות הגילוי העוקבות. מציין כי לצורך דרישות הגילוי בתקופת הרכישה נקודת המבט של ההנהלה חשובה מאוד. מוסיף כי יש לקבוע דרישות גילוי לגבי צירופי עסקים (מטרות, כוונות ואסטרטגיה) בתקופת הרכישה מנקודת מבט של ההנהלה. היו"ר מציין כי המטרות והכוונות הן תמיד מנקודת מבט של ההנהלה. מוסיף כי הדיון הוא לגבי הגילויים בתקופות עוקבות אם יש לדרוש רק אם ה-CODM סוקר או שיש לקבוע קריטריונים אחרים למתן הגילויים.
27. צדיק מציינת כי ההסתמכות על ה-CODM מאפשרת לישות לא לספק את הגילויים לפי שיקול דעתה. מציינת כי הגילויים עצמם הם ממילא מנקודת מבט של ההנהלה. בדעה כי אם הגילוי חשוב, יש לקבוע דרישת גילוי, ללא קשר למידע שה-CODM סוקר. היו"ר מסכים.
28. חבר הוועדה האחר מסכים עם חבר הוועדה החמישי. מציין כי הגילוי לגבי מטרות הרכישה והאסטרטגיה נדרש כבר כיום ב-IFRS 3. מוסיף כי לגבי הגילויים העוקבים יש לקבוע מפורשות את דרישות הגילוי ולא להסתמך על המידע שנסקר על ידי ה-CODM שכן אז כל חברה תספק מידע שונה. המשתתף וחבר הוועדה החמישי מסכימים.

29. חבר הוועדה הרביעי בדעה כי נדרש שילוב בגילויים העוקבים בין גישת ההנהלה לבין קביעת גילויים שיש לצפות שהישות תספק.
30. המשתתף הנוסף מציין כי ה-CODM יכול להיות אדם יחיד ולכן יש להסתמך על ההנהלה/הדירקטוריון. היו"ר שואל אם הכוונה היא להחליף את ההסתמכות על ה-CODM בהסתמכות על ההנהלה/הדירקטוריון. המשתתף הנוסף משיב בחיוב. מציין כי בשונה מדיווח מגזרי שבו ה-CODM יכול להיות המנכ"ל או יחיד אחר, אבל לרוב לא הדירקטוריון במלואו, בנושא צירופי עסקים המעקב הוא בדרך כלל ברמת הדירקטוריון.
31. חבר הוועדה האחר מציין כי זה לא הדיון, אלא אם הגילויים העוקבים יסופקו רק אם ה-CODM סוקר אותם או שגילויים אלה יסופקו בכל מקרה. המשתתף הנוסף מציין כי ככל שמדובר על שיקולים עסקיים מקומם אינו בדוחות הכספיים. מוסיף כי אם יקבעו קריטריונים צרים לגילוי, אין להסתמך על המידע שנסקר על ידי ה-CODM. בדעה כי הקריטריונים לגילוי צריכים להיות אובייקטיביים ולא סובייקטיביים.
32. המשתתף מציין כי בפרקטיקה מבוצע מעקב אחר צירופי עסקים למשך תקופה ארוכה לאחר הרכישה.
33. היו"ר מציין כי יש לגבש עמדה אם הדוח הכספי צריך לכלול גם התייחסות לתוצאות של צירוף העסקים (הצלחת העסקה). בדעה כי קיימת חשיבות לכלול את התייחסות לתוצאות של צירוף העסקים, אך יש לכלול אותה בצורה מתומצתת. מציין כי הבין שחבר הוועדה והמשתתף הנוסף מתנגדים. חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה החמישי מסכימים לדעת היו"ר. חבר הוועדה החמישי בדעה כי יש לקבוע קריטריונים אובייקטיביים ויש לכלול את המידע בדוחות הכספיים.
34. המשתתף הרביעי מציין כי מדובר על גילוי עודף לעומת עסקאות אחרות כגון בונוס למנהלים שנקבע על בסיס EBIDA. מביא כדוגמה תמורה מותנית בצירוף עסקים המבוססת על EBIDA של החברה הנרכשת ומציין כי במקרה כזה יינתן גילוי ל-EBIDA של הנרכשת בתקופות שלאחר הרכישה ואילו במקרה הראשון שתיאר, לא ניתן גילוי כזה.
35. היו"ר מציין כי צירופי עסקים הם העסקאות המשמעותיות ביותר בתקופה זו. חבר הוועדה הרביעי מסכים ומציין כי ממחקרים שונים (כגון מחקר של רוני מיכאלי) עולה כי עסקאות צירופי העסקים הם העסקאות המשמעותיות ביותר. המשתתף הרביעי בדעה שאם יש דרישה לגילוי מידע לגבי תוצאות הרכישה, יש לנקוט בעקביות ולדרוש גילוי למידע גם בעסקאות אחרות (פרויקטים, מכרזים וכו').
36. היו"ר שואל מי תומך בעמדה כי יש לתת גילוי למטרת צירוף העסקים ולכוונות בהסתמך על ה-CODM ולגבי הגילוי העוקב יש לקבוע דרישות גילוי ללא קשר אם ה-CODM ממשיך

לעקוב אחר תוצאות צירוף העסקים. היו"ר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הרביעי וחבר הוועדה החמישי תומכים. חבר הוועדה מתנגד.

שאלה 4

37. היו"ר מציין כי שאלה זו עוסקת בדרישות גילוי לגבי הסינרגיות שנוצרו כתוצאה מצירוף העסקים. בדעה כי מדובר בגילוי מסובך ומכביד.

38. חבר הוועדה מציין כי גילויים כללים מסוימים הם ראויים וחלקם אף נדרשים כיום ב-3 IFRS. מוסיף כי למרות החשיבות של צירופי עסקים, בדעה כי חוסר העקביות בדרישות הגילוי בין צירופי עסקים לבין השקעות אחרות שביצעה החברה אינו ראוי.

39. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי דרישות הגילוי המפורטות בשאלה דורשות מהחברה לבצע תחזיות ואין מקומן בדוחות הכספיים.

40. חבר הוועדה החמישי מציין כי רמת הפירוט הנדרשת היא רבה מידי (כגון מתי החברה צופה שהסינרגיות יתממשו) וכי מדובר על מידע צופה פני עתיד. בדעה כי אין לכלול מידע זה בדוחות הכספיים וייתכן אף שאין לדרוש לו כלל גילוי.

41. חבר הוועדה האחר מבקש להתייחס לרכישה הצפויה של הלמן אלדובי (בית השקעות המנהל כ-20 מיליארד ש"ח). מציין כי בענף זה יש עלויות קבועות של תפעול ורגולציה כבדות, שאינן משתנות באופן משמעותי כתוצאה מסכום הכסף המנוהל. מוסיף כי מטרת הרכישה על ידי חברה מאותו תחום היא ניהול תיקי השקעות נוספים בסך 20 מיליארד ש"ח, ללא צבירת עלויות נוספות (כלומר, חיסכון של עלויות התפעול והרגולציה), כלומר, שהחברה הרוכשת תוסיף לרווח הנקי שלה את הרווח הגולמי של הלמן אלדובי. מוסיף כי הלמן אלדובי לא יכולה להגיע לרווח נקי כזה בעצמה. מציין כי הרווח הגולמי הוא כ-70 מיליון ואילו ה-EBIDA היא כ-12.5 מיליון, כלומר המכפיל מבחינת חברה רוכשת מאותו תחום יסתמך על ה-70 מיליון ואילו המכפיל מבחינת החברה יסתמך על ה-12.5 מיליון. מוסיף כי מדובר על סינרגיה קיצונית. בדעה כי מידע זה חשוב מאוד וניתן לקבוע דרישות גילוי צרות בנושא.

42. היו"ר בדעה כי דרישת הגילוי לגבי סינרגיה צריכה להיות מוגבלת וכי היא נכללת במטרות הרכישה ואין צורך במידע עוקב. חבר הוועדה האחר מסכים שיש להגביל את דרישות הגילוי ולא לדרוש גילוי לגבי התקופות שבהן הסינרגיה תמומש.

43. חבר הוועדה הנוסף מציין כי יש להגביל את דרישות הגילוי על מנת שלא תיווצר סתירה עם התשובה לשאלה הקודמת לפיה אין לכלול בדוחות הכספיים תחזיות. מסכים עם היו"ר שבעת גילוי מטרות הרכישה יש לכלול גם את הסינרגיה. המשתתף מציין כי יש להגביל את הגילוי שכן עלולים להיות סודות מסחריים.

שאלה 5

44. היו"ר מציין כי שאלה זו עוסקת במידע פרו-פורמה (דוח רווח והפסד אילו החברה היתה נרכשת בתחילת השנה). בדעה כי מדובר על דרישות גילוי מכבידות. שואל לדעת הנוכחים. המשתתף וחבר הוועדה הרביעי מסכימים עם היו"ר.
45. חבר הוועדה מציין כי רגולטורים שונים בעולם, כולל רשות ניירות ערך בישראל, דורשים מידע פרו-פורמה לגבי צירופי עסקים מהותיים. המשתתף האחר מציין כי גם חברות שנסחרות בארה"ב נדרשות לתת גילוי למידע פרו-פורמה לגבי צירופי עסקים מהותיים. חבר הוועדה מציין כי גם דרישות הגילוי במסגרת השאלה מתייחסות לצירופי עסקים מהותיים.
46. היו"ר שואל אם הנוכחים בדעה שיש להשיב כי דרישות הגילוי מתאימות כאשר מדובר בצירופי עסקים מהותיים. חבר הוועדה האחר מציע לדרוש את הגילוי בצירופי עסקים משמעותיים, מאחר שממילא חל עיקרון המהותיות. חבר הוועדה הנוסף בדעה שאין לכלול דרישות גילוי כאלה. היו"ר בדעה שאין לדרוש גילוי כזה בדוחות הכספיים ואם הרגולטור מעוניין בגילוי כזה, ביכולתו לדרוש זאת.
47. חבר הוועדה מציין כי דרישות גילוי אלה (הכנסות ורווח פרו-פורמה בשנת הרכישה לגבי רכישות מהותיות) כבר קיימות ב-IFRS 3.
48. המשתתף האחר בדעה כי בדוחות כספיים יש להתמקד במידע כספי כגון גילוי פרו-פורמה לגבי צירוף עסקים מהותי וההנחות שבחישוב הנתונים, אך מידע ניהולי כגון מטרות הרכישה וניתוח של תוצאות הרכישה צריכות להיכלל בדוח הדירקטוריון.
49. היו"ר מציע, לפיכך, להשיב כי הוועדה המקצועית בדעה שיש להשאיר את דרישות הגילוי כפי שהן קיימות כיום ב-IFRS 3. חבר הוועדה האחר וחבר הוועדה מסכימים. חבר הוועדה האחר מציין כי ה-IASB מציע להרחיב את דרישות הגילוי בשני מישורים – האחד דוח על תזרימי המזומנים והשני הוא להחליף את המונח "רווח או הפסד" במונח "רווח או הפסד תפעולי לפני עלויות הקשורות לרכישה ועלויות אינטגרציה". היו"ר בדעה שאין להוסיף דרישות גילוי לגבי התזרים. חבר הוועדה האחר מסכים. בדעה כי שינוי הנתון של הרווח שידווח הוא נאות. היו"ר מסכים.

שאלה 6

50. היו"ר מציין כי ה-IASB ניסה למצוא דרך לשפר את המודל של ירידת ערך של המוניטין על מנת לקבל מודל יותר אפקטיבי, אך לא מצא פתרון בנושא. המשתתף הרביעי מציין כי ה-IASB לא התייחס במסגרת השאלות לדיון במודל עצמו. מוסיף כי השאלה היא אם זה נאות להקצות מוניטין ליחידות מניבות-מזומנים ומהי יחידה מניבה מזומנים. מוסיף כי ה-IASB אינו מעוניין לדון בשאלות אלה.

51. היו"ר משיב כי במסגרת ההקדמה למכתב התגובה נשלב את ההערה של חבר הוועדה האחר שהמוניטין כיום מורכב ממוניטין טהור וממוניטין הנובע מכשל במדידת נכסים והתחייבויות בשווי הוגן. מוסיף כי ניתן לשלב גם את הערתו של המשתתף הרביעי (אופן ההקצאה ליחידות מניבות מזומנים) במסגרת הקדמה זו.

52. המשתתף האחר מציין כי במסגרת ההערה יש להתייחס לנאותות הקשר בין בדיקת ירידת ערך מוניטין לבין מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה. מציין כי סעיף 80 ל-IAS 36 קובע כי יש להקצות מוניטין ליחידה מניבה מזומנים (או קבוצה של יחידות מניבות מזומנים קשורות) שהן לא גדולות ממגזר פעילות לפני מבחן הקיבוץ למגזר בר-דיווח. מוסיף כי סעיף זה יוצר עיוות, שכן אם שני מגזרי פעילות מקיימים את תנאי הקיבוץ, המשמעות היא שיש ביניהם קשר וסינרגיה ולכן לא ברור מדוע נדרשת הקצאה מלאכותית של המוניטין לכל מגזר פעילות בנפרד. מביא דוגמה נוספת של רשת שיווק שיש לה סניפים וכל סניף נסקר בנפרד על ידי ה-CODM ולכן יש להקצות את המוניטין לכל סניף, למרות שבדיווח המגזרי, כל הסניפים יקובצו למגזר בר-דיווח אחד.

53. חבר הוועדה מציין כי התוצאה היא גם שלא נבדקת ירידת ערך של המוניטין ברמת היחידה מניבה מזומנים שאליה קשור המוניטין אלא ברמת מגזר הפעילות בכללותו (שיכול להיות קבוצה של יחידות מניבות מזומנים). המשתתף האחר משיב כי הוראה זו הגיונית, מאחר שמדובר על יחידות מניבות מזומנים שיש ביניהן קשר או סינרגיה. מוסיף כי עיוות נוסף הוא שבדיקת ירידת ערך של יחידה מניבה מזומנים היא שונה אם מוקצה אליה מוניטין או שלא מוקצה אליה מוניטין. חבר הוועדה האחר שואל מה הצעתו של המשתתף האחר. המשתתף האחר משיב כי בעדיפות ראשונה לנתק כל קשר בין מגזרי פעילות לבין בדיקת ירידת ערך מוניטין ובעדיפות שנייה לתקן את המגבלה של מגזר פעילות לאחר קיבוץ במקום לפני קיבוץ. חבר הוועדה הנוסף מסכים.

54. המשתתף הרביעי מציין כי קיימת גם בעייתיות בהגדרת יחידה מניבה מזומנים, שכן ההגדרה מתייחסת לקבוצה הקטנה ביותר של נכסים המניבה תזרים מזומנים חיובי בלתי תלוי. מוסיף כי בתקינה האמריקאית הגדרת יחידת דיווח אינה מתייחסת לתזרים מזומנים חיובי בלבד. המשתתף האחר מסכים שלצורך הקצאת המוניטין אין להגדיר יחידה מניבה מזומנים כמפיקה תזרים מזומנים חיובי, אלא יש לבחון את תזרים המזומנים בנטו. מוסיף כי מאחר שבסעיף 80 מתאפשרת הקצאת המוניטין לקבוצה של יחידות מניבות מזומנים קשורות, העיוותים פחות משמעותיים.

55. חבר הוועדה האחר מציין שככל שהמוניטין יוקצה ליחידות גדולות יותר, הפוטנציאל לסבסוד צולב בין ירידת ערך של המוניטין לבין עליית ערך של נכסים אחרים בקבוצה גבוה יותר ולכן מטרת התקן היא שהקצאת המוניטין תהיה לקבוצה הקטנה ביותר שאליה ניתן להקצותו על מנת לצמצם את הסבסוד הצולב. מוסיף כי דרישה נוספת היא ביצוע ההקצאה במועד הרכישה על מנת למנוע מניפולציות.

56. המשתתף הרביעי מציין כי לא תמיד במועד הרכישה ההקצאה היא באמת נאותה כי חלים שינויים שעשויים להשפיע על הקצאת המוניטין.

שאלה 7

57. היו"ר מציין כי שאלה זו היא אחת השאלות החשובות והיא אם יש לחזור להפחתה שיטתית של מוניטין. היו"ר בדעה כי יש לחזור להפחתה שיטתית של המוניטין. מציין כי הוחלט על הפסקת ההפחתה של מוניטין בעת יישום לראשונה של שיטת הרכישה וביטול שיטת As pooling (לפיה לא הוכר מוניטין ולא נדרשה הפחתה). בדעה כי מודל ירידת הערך של המוניטין כיום, אשר נבחן אחת לשנה, אינו מביא להכרה בירידות ערך של מוניטין בעיתוי הנכון, אלא בעיתוי מאוחר מידי. מציין כי ב-IASB ההמלצה להמשך בדיקת ירידת ערך אחת לשנה ואי הפחתה שיטתית התקבלה ברוב קטן של 8 מול 6 חברי ועדה. מוסיף כי המוניטין שמוכר כיום בדוחות הכספיים מתקבל כשייר, אינו "טהור" ולא בטוח שאכן מתבצע זיהוי של כל הנכסים הבלתי מוחשיים שנרכשו.

58. חבר הוועדה האחר מציין כי בעבר בעת קביעת המוניטין כשייר לא הוכרו נכסים בלתי מוחשיים רבים (קשרי לקוחות, מותג, זיכיון וכו'), ולכן המוניטין הורכב גם מנכסים בלתי מוחשיים רבים וההפחתה השיטתית היתה פתרון ראוי. מוסיף כי כיום, בהתאם לשיטת הרכישה מוכרים נכסים בלתי מוחשיים רבים ולכן המוניטין הוא טהור יותר מבעבר ולכן אין זה ראוי להפחיתו בהפחתה שיטתית. היו"ר שואל כמה מתוך סך העודף מוקצה לנכסים בלתי מוחשיים. חבר הוועדה האחר משיב כי בענפים מסוימים הסכום המוקצה לנכסים בלתי מוחשיים עולה על הסכום המוקצה למוניטין. בדעה כי מבחינה כלכלית אין זה ראוי להפחית מוניטין טהור וכי הסיבה שהיו"ר תומך בהפחתה שיטתית היא פרקטית. מוסיף כי המטרה צריכה להיות לצמצם ככל שניתן את המוניטין למוניטין הטהור בלבד ולהפחית את כל היתר.

59. היו"ר מציע לנסח את התגובה שאם ניתן היה להפריד את המוניטין הטהור מהנכסים הבלתי מוחשיים, אז לא היה מקום להפחתת המוניטין הטהור, אך מאחר שלא ניתן להפריד יש לדרוש הפחתה שיטתית של המוניטין (אשר אינו רק מוניטין טהור).

60. חבר הוועדה בדעה שיש לחזור להפחתה שיטתית של מוניטין, מבלי לקבוע תקופה שרירותית להפחתה, אלא לאפשר לכל חברה להפעיל שיקול דעת בקביעת אורך החיים של המוניטין. בדעה שמבחינה קונספטואלית יש להפחית מוניטין. מציין כי מוניטין מייצג את היכולת של החברה לייצר רווחיות עודפת ביחס לענף ולכן כאשר הרווחיות העודפת מוכרת יש להפחית במקביל את המוניטין. מוסיף כי בבדיקת ירידת ערך של מוניטין שמבוצעת לאחר מספר שנים, נוצר מוניטין חדש בחברה אשר "מכסה" על ירידת הערך של המוניטין המקורי, והתוצאה היא שרק בחלק מהמקרים מוכר הפסד מירידת ערך מוניטין.

61. חבר הוועדה האחר מציין לגבי הטענה הראשונה של חבר הוועדה (המוניטין מייצג רווחיות עודפת) שאם הרווחיות העודפת נמשכת עד אינסוף, אין להפחית את המוניטין. המשתתף האחר מציין שהסיבה לכך שהרווחיות העודפת נמשכת נובעת ממוניטין חדש שנוצר ולא מהמוניטין המקורי שנוצר ברכישה. חבר הוועדה האחר מציין כי זו הטענה השנייה. מוסיף כי קשה לזהות אם המוניטין נובע ממוניטין שהיה קיים ברכישה או אם הוא נובע ממוניטין חדש שנוצר לאחר הרכישה.
62. חבר הוועדה מציין כי בהנחה שהמוניטין הוא מוניטין טהור ומייצג את הערך הנוכחי של התזרימים שהחברה יכולה לייצר, ככל שחולף הזמן הערך הנוכחי עולה בגלל שהתזרימים קרובים יותר אך עלייה זו במוניטין אינה חלק מהמוניטין המקורי. חבר הוועדה האחר מסכים, אך מציין שאין להפחית את המוניטין.
63. חבר הוועדה הנוסף מסכים עם חבר הוועדה ומציין כי הזכות לרווחים עודפים נגזרת מהרכישה ומהנרכש באותו מועד והיא נשחקת לאורך זמן ולכן יש להפחית מוניטין. בדעה כי אם הרוכש מצליח לייצר רווחים עודפים לאורך זמן, רווחים עודפים אלה נובעים מפעילות חדשה שביצע הרוכש ואינה נובעת מהמוניטין המקורי. בדעה כי אין מוניטין שנשאר לנצח. מסכים עם חבר הוועדה שאין לקבוע תקופת זמן מאחר שיש לבחון את השוק הרלוונטי ואת טיב המוניטין. מסכים עם היו"ר שיש להפחית מוניטין.
64. חבר הוועדה החמישי בדעה כי פרקטית יהיה זה נאות להפחית מוניטין. מציין כי קיימות חברות שהמוניטין מהווה חלק משמעותי מסך הנכסים שלהן. מוסיף כי התקינה האמריקאית שונה בעניין שילובים עסקיים בנושאים מסוימים מהתקינה הבינלאומית. כך לדוגמא, התקינה הבינלאומית לא מתירה הכרה בנכס תלוי; בהתאם, המוניטין בתקינה הבינלאומית כולל את השווי ההוגן ששולם במועד הרכישה בגין נכס תלוי זה.
65. חבר הוועדה הרביעי בדעה שהיה ניצול לרעה של חברות בישראל של ההוראה לבחון ירידת ערך של מוניטין ללא הפחתה שיטתית ושפרקטית נאות יהיה להפחית את המוניטין. בדעה כי מבחינה תיאורטית נאות יותר לאפשר לחברות שיקול דעת.
66. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי חשוב לשים את הדגש על הטעמים הכלכליים להפחתה שיטתית של מוניטין, כלומר שהמוניטין נשחק לאורך זמן.
67. המשתתף החמישי בדעה כי יש לחזור להפחתה שיטתית של מוניטין. מעריך כי יהיה קושי לשנות את התקינה בנושא זה. מדגיש כי ה-IASB מציין בנייר לדיון שירידות ערך של מוניטין הוכרו בשלב מאוחר מידי ובמקרים אחדים חברות פושטות רגל בעקבות כך. מציין כי קיימים מקרים שבהם המשקל של המוניטין והנכסים הבלתי מוחשיים שקול להון של חברות. מוסיף כי מטעמים אלה ומאחר שהמוניטין נשחק לאורך זמן, יש להפחית את המוניטין באופן שיטתי.

68. חבר הוועדה האחר מסכים כי קיימת בעיה פרקטית שירידת ערך של מוניטין מוכרת בשלב מאוחר מידי, אך בדעה שהפחתה שיטתית של המוניטין אינה הפתרון המתאים. בדעה שלהפחתה שיטתית יש השלכות מאקרו-כלכליות. מציין כי הקושי הקונספטואלי הוא שבמצבים שבהם המוניטין איבד ערך אך נוצר מוניטין חדש לא מוכר הפסד מירידת ערך (ולכן באופן עקיף מוכר המוניטין החדש שנוצר) ואילו במצבים שבהם נוצר מוניטין חדש (ולא קיים מוניטין שהוכר קודם לכן) הוא אינו מוכר.
69. המשתתף הרביעי מציין כי ה-IASB אינו מוכן לדון בבעיות הקיימות במודל ירידת הערך הקיים.
70. המשתתף מציין כי צירוף עסקים מבוצע מתוך אינטרס כלכלי להגדיל את הרווחים לבעלי המניות. בדעה כי אם יוחלט על הפחתה שיטתית ולא יהיה אינטרס כלכלי לצירוף עסקים, תהיה פגיעה מאקרו כלכלית. מוסיף כי אנליסטים מנטרלים את ההפחתות ומתבססים על תזרים מזומנים. בדעה כי אין להפחית מוניטין באופן שיטתי.
71. **היו"ר מסכם כי מרבית חברי הוועדה בדעה שיש להפחית באופן שיטתי מוניטין מאחר שהמוניטין מאבד מערכו לאורך זמן ולא ניתן במבחן ירידת הערך להבחין בין המוניטין המקורי לבין מוניטין שנצמח לאחר מכן. מציין כי קיימת דעת מיעוט של חבר הוועדה האחר לפיה אין להפחית באופן שיטתי מוניטין ובתנאי שמוניטין זה הוא מוניטין טהור. מבקש מחבר הוועדה האחר לנסח את דעת המיעוט למכתב התגובה.**

תקופת הפחתת המוניטין

72. היו"ר מציע לאפשר לחברות שיקול דעת בקביעת התקופה שלאורכה יש להפחית את המוניטין, אך לקבוע תקרה של 20 שנה לתקופת הפחתה.
73. חבר הוועדה מציין כי תקופת הפחתה של המוניטין צריכה להיות תואמת לתקופה שלגביה נערכו תחזיות תזרימי המזומנים. חבר הוועדה החמישי מציין כי בתחזיות של תזרימי המזומנים מובא בחשבון תזרים מזומנים עד אינסוף (במסגרת ההכללה של ה-Terminal value). היו"ר בדעה שאם לא תקבע תקרה, המוניטין יופחת על פני תקופה ארוכה מידי.
74. משתתף שישי מציע לקבוע תקרות בהתאם לענפים שונים. היו"ר בדעה שאין להתייחס לכך במכתב התגובה.
75. המשתתף האחר תומך בהפחתה שיטתית של מוניטין. מציין כי מלכתחילה לא תמך בהפסקת ההפחתה השיטתית ומעבר לבדיקת ירידת ערך שנתית. בדעה כי בהנחה שיבוצע ייחוס נאות לנכסים, קביעת תקרה של 20 שנה היא נאותה. בדעה כי המוניטין נשחק לאורך זמן, אך לא בתקופה קצרה כמו 5 שנים ולכן קביעת תקרה של 20 שנה היא נאותה וגם מטעמים פרקטיים על מנת שלא לפגוע בקיומן של עסקאות מיזוג ורכישה.

76. היו"ר מציין כי במסגרת השאלה ה-IASB העלה טיעון שאם יוחלט על הפחתה שיטתית, חלק מהחברות ימצאו דרכים אחרות לשפר את הרווחיות. בדעה כי הטיעון כלל לא ברור שכן לא אמור להוות שיקול בקביעת תקינה חשבונאית. חבר הוועדה הנוסף מסכים ומציין כי אין להתייחס לכך.

77. חבר הוועדה הרביעי שואל אם בחברות שסך הנכסים הבלתי מוחשיים שלהם מהווה חלק עיקרי מסך הנכסים שווי השוק נמוך מהערך בספרים, כלומר אם אכן נדרשת הפחתה. מציין כי יבדוק נושא זה לישיבה הבאה.

78. חבר הוועדה מציין כי קיימות חברות, בעיקר במגזר הטכנולוגיה שבהן יש נתק בין הערך בספרים לבין שווי השוק.

שאלה 8

79. היו"ר מציין כי ה-IASB מציע להציג את ההון במאזן לפני המוניטין ולאחר המוניטין (כלומר להציג את ההון בניכוי המוניטין).

80. המשתתף הרביעי בדעה כי אין בגילוי זה תוספת מידע. חבר הוועדה הנוסף בדעה שאין להציג מידע זה מאחר שהמוניטין מהווה נכס כמו כל הנכסים. המשתתף השישי מציין כי ייתכן שהכוונה היתה להציג הון עצמי מוחשי, כלומר הון עצמי ללא מוניטין.

81. המשתתף הרביעי מציין כי אחת הגישות בדיונים המקדימים היתה למחוק את המוניטין כנגד ההון במועד הרכישה. מוסיף כי ההצעה לגילוי היא על מנת לספק את המידע לאנליסטים. בדעה כי ההצעה לגילוי אינה ראויה שכן לא ברור מה מייחד את המוניטין מנכסים בלתי מוחשיים אחרים.

82. חבר הוועדה בדעה כי המידע נמצא בדוחות הכספיים ולפיכך אין חשיבות אם לתת את הגילוי או לא.

83. משתתף שביעי בדעה שאם מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי מדובר על מידע חשוב, אך אם המוניטין מופחת באופן שיטתי, המידע פחות חשוב. מסכים עם חבר הוועדה האחר שאין להפחית מוניטין, אך אם ההמלצה של הוועדה המקצועית היא להפחית מוניטין באופן שיטתי, מציע לדרוש הגדרה למוניטין לצורך קביעת אורך החיים שלו. בדעה כי אחרת חברות ינצלו לרעה את העובדה שאין הגדרה, יגדירו באופן שונה ויקבעו תקופת הפחתה באופן שונה. מסכים עם ההגדרה הכלכלית שהציג חבר הוועדה, אך מציין שאין הגדרה חשבונאית. שואל אם המוניטין הוא רווחים עודפים ביחס לתעשייה, ביחס לענף או רווחים מוחלטים.

84. המשתתף הרביעי בדעה כי לא ניתן להגדיר מוניטין.

85. חבר הוועדה הנוסף מבקש מהמשתתף השביעי להסביר. המשתתף השביעי מציין כי המוניטין מתקבל כמספר מאזן. בדעה שאין לקבוע אורך חיים באופן שרירותי ויש לאפשר לחברות שיקול דעת בקביעת אורך החיים של המוניטין. מוסיף כי לצורך קביעת אורך החיים, יש להבין מה מהות המוניטין ולכן נדרשת הגדרה למוניטין. חבר הוועדה הרביעי מסכים.

86. היו"ר בדעה כי יש לאפשר שיקול דעת לכל חברה בקביעת מהות המוניטין ותקופת ההפחתה.

87. חבר הוועדה האחר בדעה כי הדיון בנושא זה הוא מוקדם מידי שכן ה-IASB עדיין לא קיבל את ההמלצה להפחתה שיטתית של המוניטין.

88. חבר הוועדה מציין כי יתכן שה FASB יאמץ גישה של הפחתה שיטתית של מוניטין .

89. היו"ר מסכם כי המלצת הוועדה המקצועית היא לא לדרוש את הגילוי המוצע.

שאלה 9

90. היו"ר מציין כי השאלה היא אם יש לבדוק ירידת ערך בכל שנה או רק כאשר קיימים סימנים לירידת ערך. בדעה כי יש להמשיך בדרישה לבדיקת ירידת ערך כל שנה.

91. חבר הוועדה החמישי מציין כי אם מבוצעת הפחתה שיטתית של המוניטין, יש לדרוש בחינת ירידת ערך של מוניטין רק כאשר קיימים סימנים לירידת ערך. היו"ר מסכים.

92. חבר הוועדה האחר מתנגד. בדעה כי התקינה החשבונאית לא אמורה להחליף את הרגולטור. בדעה כי יש לבחון ירידת ערך רק כאשר קיימים סימנים לירידת ערך, ללא קשר אם מבוצעת הפחתה שיטתית. היו"ר בדעה כי גישה זו תחמיר את הבעיה שציין ה-IASB לפיה ירידות ערך מוכרות בשלב מאוחר מידי.

93. חבר הוועדה החמישי מציין כי קיימת הקלה בסעיף 99 ל-36 IAS אם מתקיימים 3 תנאים מצטברים. בדעה שאם לא מבוצעת הפחתה שיטתית יש לבחון ירידת ערך של המוניטין אחת לשנה.

94. המשתתף השביעי מציין כי בתקינה האמריקאית קיים שלב אפס שדומה במהותו לבדיקת סימנים לירידת ערך, כלומר אם לאחר שנה לא חלו שינויים מהותיים, אין לבדוק ירידת ערך.

95. חבר הוועדה מציין כי אין סיבה לקבוע דין אחר למוניטין לעומת נכסים אחרים ולכן יש לבדוק ירידת ערך רק כאשר מתקיימים סימנים. מציין כי קשה לעמוד בתנאים של סעיף 99 ויש הטוענים כי הסעיף חל רק שנה אחת לאחר בדיקת ירידת ערך ולא שנתיים ברציפות. מוסיף כי אם קיימת בעיה של יישום לא נאות, הפתרון אינו בתקינה החשבונאית. מציין כי בתקינה אמריקאית קיים שלב אפס (דומה לבדיקת סימנים לירידת ערך), שהוא אופציונלי.

96. המשתתף השביעי מציין כי בדיקת ירידת ערך מוניטין אחת לשנה היא לא כלכלית.

97. חבר הוועדה הנוסף מסכים לבדיקת ירידת ערך מוניטין רק כאשר קיימים סימנים לירידת ערך ולא בכל שנה.

98. **היו"ר מסכם כי המלצת הוועדה המקצועית תהיה לבצע בדיקת ירידת ערך מוניטין רק כאשר קיימים סימנים לירידת ערך במקום בדיקת ירידת ערך מוניטין אחת לשנה.**

שאלה 10

99. היו"ר מציין כי השאלה היא אם יש לכלול בתזרימי המזומנים גם את תזרימי המזומנים הנובעים משיפורים או שינויים מבניים שיבוצעו בעתיד. מוסיף כי לעיתים נוצר אבסורד, שכן שיפור שצפוי בשנה הקרובה לא מובא בחשבון. בדעה כי יש לכלול את תזרימי המזומנים הצפויים כתוצאה משיפורים או שינויים מבניים צפויים. חבר הוועדה האחר מסכים.

100. חבר הוועדה החמישי בדעה כי ניתן לנצל לרעה מתן אפשרות כזו. בדעה כי אין לכלול תחזיות ארוכות טווח של שיפורים עתידיים. חבר הוועדה הנוסף מסכים. בדעה כי אין להביא בחשבון שיפורים ושינויים מבניים עתידיים.

101. חבר הוועדה החמישי מציין כי בהתאם להצעה אין צורך אפילו בהתחייבות לבצע את השיפור או השינוי המבני (כלומר, אין החלטה מחייבת).

102. המשתתף השביעי מציין כי שיפורים ושינויים מבניים אלה מובאים בחשבון במודל השווי ההוגן ואין להביאם בחשבון בקביעת שווי שימוש.

103. **היו"ר מסכם כי עמדת הוועדה המקצועית היא שאין לכלול שיפורים ושינויים מבניים מתוכננים בקביעת שווי השימוש.**

104. היו"ר נועל את הישיבה.